

**Секція 1**  
**НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ**  
**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**  
**СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ**

**Н.С. Акімова**, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)  
**Асвас Азадєн**, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

**ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ**  
**БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

Розширення можливостей глобальної інформатизації економічного простору діалектично взаємозв'язане з необхідністю адекватних змін в теорії і практиці бухгалтерського обліку, що є найважливішим елементом інформаційно-аналітичного супроводу управління господарською діяльністю організації. Бухгалтерська звітність залишається основою процесів підготовки, прийняття і реалізації рішень різними групами користувачів. В цілях підвищення її достовірності і прозорості світовою професійною спільнотою ведеться активна робота по розробці єдиної концептуальної основи для впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). В якості основного напрямку розвитку бухгалтерського обліку і звітності позначено підвищення якості інформації, що формується в них, що повинне забезпечуватися використанням МСФЗ або застосуванням їх як основи побудови національної системи бухгалтерського обліку і звітності.

У рамках стратегічного підходу до обліку, аналізу, планування виникає необхідність включення у бухгалтерську звітність не лише показників, що характеризують фінансове положення і фінансові результати діяльності, але і інформації нефінансового характеру, наприклад, про ризики невиконання вимог якості і економічної безпеки, про соціальні заходи, про застосування енергозбережних технологій і так далі. Перед обліковою системою встають проблеми інтеграції різних видів обліку : управлінського, податкового, соціального, екологічного та ін. Разом з обліком і аналізом даних про факти господарського життя функції бухгалтера-аналітика розширюються за рахунок формування і підготовки прогностичної інформації про майбутні фінансові результати і напрями розвитку господарюючих суб'єктів.

Незважаючи на багаті вітчизняні облікові традиції і активні наукові дослідження зарубіжних учених, нині спостерігається дисбаланс між

теоретичними побудовами в області бухгалтерського обліку і практичними потребами користувачів бухгалтерської звітності.

Для економічної діяльності, що є складним процесом з високою мірою невизначеності велику пізнавальну цінність має моделювання. Побудова моделей дозволяє встановити причинно-наслідкові зв'язки між явищами, оцінити і спрогнозувати майбутні результати розвитку системи.

В процесі вивчення можливих варіантів взаємодії облікових підсистем у рамках єдиного інформаційного простору організації виявлено, що на початкових етапах виділення нового виду обліку простежується прагнення до відособлення його інформації, а на подальших - пошук можливостей конвергенції різних підсистем.

В даному дослідженні систематизовані моделі взаємодії різних облікових підсистем і виділені чотири варіанти, що принципово відрізняються один від одного.

Перший варіант виникає на початкових стадіях відособлення нового виду обліку - поява специфічної групи користувачів інформації бухгалтерського обліку вимагає введення нових видів класифікації операцій, підготовки спеціальних видів звітів. Проте, в цьому варіанті підготовка додаткових звітів робиться періодично, нерегулярно, запити користувачів носять індивідуальний характер, що дозволяє вести облік нового виду позасистемно.

Другий варіант рекомендується використати у тому випадку, коли виникає потреба в регулярному періодичному представленні специфічних видів звітності, тому розробляються набори типових коригувань основної звітності, формується методика трансформації показників відповідно до потреб зовнішніх або внутрішніх користувачів. Для застосування цієї моделі потрібна наявність переліку можливих відмінностей, і відповідно, коригувань між даними двох видів обліку. Ця модель дає добрий результат в умовах невеликої кількості різниць між видами обліку і високого рівня стандартизації операцій.

Поступово для нового виду обліку формується своя відособлена підсистема з набором методів, класифікацією елементів обліку, реєстрів, способів оцінки. Відбувається організаційне виділення нового виду обліку, оскільки облікова робота в цьому випадку вимагає спеціальних навичок і компетенції співробітників. Недоліком цієї моделі є постійне звіряння даних двох видів звітності в цілях виключення помилок і неточностей.

Найбільшу міру інтеграції має четверта модель, яка припускає післяопераційне відображення різниць між двома видами обліку при одноразовому введенні інформації про економічну операцію в інформаційну систему. Умови застосування цієї моделі припускають наявність глибокого

аналізу усіх виникаючих різниць, відповідного рівня розвитку інформаційних технологій, компетентності облікових працівників. Як правило, ця модель реалізується на великих підприємствах, що мають достатні фінансові можливості для аналізу, налаштування і консультативної підтримки такого варіанту побудови єдиного інформаційного простору організації.

Сучасні програмні засоби дозволяють автоматизувати реалізацію будь-якої з цих моделей. Диференціація проходить по лінії складності вирішуваних завдань, що стоять перед організацією, рівню опрацьованості теоретичних основ нового виду обліку і розвиненості засобів автоматизації обліку.

**В.В. Антошенкова**, канд. екон. наук, доц. *(ХНТУСГ ім. П.Василенка, Харків)*

**Р.В. Антошенков**, канд. тех. наук, доц. *(ХНТУСГ ім. П.Василенка, Харків)*

## **ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ, ОСНОВНІ ЗМІНИ 2018 РОКУ**

Верховна Рада України внесла ряд ключових змін у становлення ефективного трансфертного ціноутворення (ТЦУ), зокрема 7 грудня 2017 року прийняла досить важливі правки до Податкового кодексу щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень в 2018 році, що передбачає збільшення акцизів на тютюнові вироби на 29,7%, ставок екологічного податку – на 11,2%, рентної плати (крім видобутку корисних копалин) – на 16,8%. Закон також передбачає ввезення електромобілів без сплати податку на додану вартість і акцизів на п'ять років і знизила до 6% і 12% ренту на газ з нових свердловин, а також ввела 24-місячну відстрочку на сплату податку на додану вартість (ПДВ) при імпорті обладнання.

Вато зауважити, що крім технічних правок, є ряд суттєвих новацій в трансфертному ціноутворенні. На них слід звернути увагу всім платникам, які здійснюють зовнішньоекономічні операції. Так, з 1 січня 2018 року контроль за ТЦУ поширений на господарські операції, які здійснюються між нерезидентом і його постійним представництвом в Україні. Такі операції будуть визнаватися контрольованими за умови, що їх обсяг перевищує 10 млн грн. (з